

Anna Wach-Kąkolewicz

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

Postawy i oczekiwania studentów wobec kształcenia tradycyjnego i e-learningu

Poziom i jakość dydaktyki akademickiej we wszystkich typach szkół wyższych, a wobec przemian gospodarczych – w sposób szczególny w uczelniach o profilu ekonomicznym stają się kluczowym problemem. Wiedza na temat oczekiwań studentów pozwala na lepsze diagnozowanie zadań, jakie stoją przed uczelnią w zakresie organizowania procesu kształcenia.

W opracowaniu przedstawione zostaną wyniki badania postaw studentów UEP wobec zajęć i wykładowców, szczególnie w obszarze organizacji zajęć i komunikowania. Przeprowadzone badania, stanowiące jedynie wycinek większego projektu empirycznego, nie obejmowały dotąd zagadnienia postaw i oczekiwań studentów wobec wykorzystywania platformy

e-learningowej Moodle. Jednakże w obliczu zmian, jakie wprowadziły władze uczelni (w bieżącym roku akademickim) w zakresie obowiązkowego wykorzystywania przez nauczycieli platformy Moodle, co w zasadniczy sposób zmieni(a) realizację dydaktyki, postanowiono rozszerzyć dotychczasowe badania.

W związku z tym w prezentowanym opracowaniu zostaną uwzględnione założenia dotyczące wykorzystania platformy Moodle w realizacji zajęć dydaktycznych, w oparciu o strategię UEP oraz zostanie zasygnalizowana koncepcja planowanych badań w zakresie postaw i oczekiwań studentów wobec nowych form realizacji zajęć dydaktycznych. Autorka zakłada, że zarówno wyniki badań odnoszące się do dydaktyki tradycyjnej, jak i założenia metodologiczne projektowanych badań odnośnie wdrażania e-learningu, mogą być przydatne w optymalizacji procesu kształcenia na wszystkich uczelniach ekonomicznych.

Postawy i oczekiwania studentów UEP wobec kształcenia tradycyjnego i e-learningu

W kontekście dynamicznych zmian na rynku pracy, rzutujących na wymagania wobec pracowników, niezwykle istotna wydaje się dbałość o kształcenie ludzi, których profil kompetencji będzie nie tylko odpowiadał współczesnym standardom, ale stanie się także konkurencyjny. *Rozwój kompetencji wyróżniających absolwenta na rynku pracy*¹ jest jednym z celów Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, co niewątpliwie w sposób szczególny ma związek zarówno z przygotowaniem merytorycznym, jak i metodycznym, nauczycieli akademickich UEP oraz poziomem i jakością prowadzonych przez nich zajęć. Także w tym obszarze uczelnia postuluje swoje zamiary, wskazując potrzebę *stworzenia systemu doskonalenia kwalifikacji pracowników naukowo-dydaktycznych, zwiększenie mobilności międzynarodowej pracowników czy poprawę funkcjonowania systemu oceny jakości kształcenia*². Analizując *Strategię UEP na lata 2009–2012*, trudno nie zwrócić uwagi na cele uczelni dotyczące metodyki kształcenia, gdzie szczególnie zaakcentowany został: *rozwój form elektronicznego wspomaganie zajęć dydaktycznych*³, nawiązujący między innymi do wykorzystywanej przez nauczycieli platformy Moodle. W realizacji strategicznych celów uczelni w zakresie dydaktyki, trudno pominąć stanowiska głównych beneficjentów procesu edukacyjnego. Postawy studentów (ich opinie, odczucia i zachowania wobec wykładowców i prowadzonych zajęć) są cennym źródłem informacji, pozwalając na lepsze, pełniejsze diagnozowanie zadań, jakie stoją przed uczelnią w zakresie organizowania procesu kształcenia.

W opracowaniu z jednej strony zostaną zaprezentowane wyniki badań dotyczących postaw i oczekiwań studentów wobec kształcenia tradycyjnego, z drugiej zaś (w kontekście strategii UEP i zobowiązań nałożonych na nauczycieli przez władze uczelni w zakresie wspomaganie zajęć platformą Moodle) zostanie przedstawiona koncepcja rozszerzenia dotychczas przeprowadzonych badań o zagadnienia związane z e-learningiem.

Postawy i oczekiwania studentów UEP wobec zajęć dydaktycznych i wykładowców

Prezentowane wyniki badań są „wycinkiem” większego projektu empirycznego,⁴ w ramach którego jesienią 2007 roku przebadano 554 studentów I roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych Wydziału Ekonomii ówczesnej Akademii Ekonomicznej, próbując

¹ *Strategia Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu na lata 2009-2012*, Poznań 2009.

² Tamże.

³ Tamże.

⁴ Badanie *Postawy i oczekiwania studentów I roku wobec AEP*, prowadzone przez pracowników Katedry Edukacji i Rozwoju Kadr, pod kierunkiem dr hab. Aldony Andrzejczak, prof. UEP.

zdiagnozować ich postawy i oczekiwania wobec uczelni wyższej. Interesujące wydało się między innymi poznanie motywacji studentów i celów, jakie sobie stawiają. W postępowaniu badawczym wyłoniono różne grupy postaw i oczekiwań studentów, takie jak: dotyczące zdobywania wiedzy, postawy wobec organizacji uczelni, postawy wobec prowadzonych zajęć i wykładowców. Badaniu podlegały także postawy studentów wobec kolegów i koleżanek, postawy wobec samego siebie, postawy obywatelskie oraz postawy wobec własnej przyszłości zawodowej.

W grupie postaw zwracających szczególną uwagę, zwłaszcza w kontekście wcześniej wspomnianej strategii UEP w zakresie wyposażania studenta w niezbędne, a nawet wyróżniające się kompetencje na rynku pracy, znajdują się postawy i oczekiwania studentów wobec prowadzonych zajęć i wykładowców – jako osób odpowiedzialnych za organizację procesu dydaktycznego i jakość dostarczanych usług edukacyjnych. Poziom realizacji zajęć akademickich ma ogromne znaczenie i przełożenie na jakość całego procesu studiowania. Udział w zajęciach dydaktycznych jest bowiem punktem wyjścia do innych aktywności studiowania, podstawą pracy własnej w domu, w bibliotece, udziału w fakultatywnych zajęciach, wykładach otwartych, uczestniczenia w kołach i seminariach naukowych. Jakość dydaktyki zarówno pod względem merytorycznym, jak i metodycznym, oraz relacje interpersonalne z wykładowcami kształtują kierunki rozwoju studenta w ramach profilu kompetencji, jakie powinien uzyskać w trakcie realizowanych studiów.

W przeprowadzonych badaniach szczegółowo pytano studentów o ich opinie na temat przydatności uczęszczania na zajęcia oraz sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich. Podjęto zagadnienie otwartości studentów na zajęciach w relacji z wykładowcą. Zbadano także opinie studentów na temat ich potrzeb w zakresie kontaktowania się z opiekunem roku oraz zapytano o potrzebę komunikowania się wykładowców ze studentami za pomocą poczty elektronicznej.

Przydatność uczęszczania na zajęcia dydaktyczne

W prowadzonych badaniach aspekt przydatności uczęszczania na zajęcia został wysoko oceniony. Aż 84,8% odpowiedziało, że warto i raczej warto uczyć się na zajęciach, argumentując, iż udział w nich jest pomocny w procesie studiowania. Takie przekonanie było nieco wyższe u kobiet (89%) aniżeli w grupie mężczyzn (79,9%). Na korzyści wynikające z udziału w zajęciach dydaktycznych w największym stopniu wskazali studenci rodziców posiadających wykształcenie zasadnicze i zawodowe (około 90%) oraz pochodzący z

mniejszych miejscowości, dla których najprawdopodobniej uczestnictwo w zajęciach jest jednym z ważniejszych sposobów zdobywania wiedzy, poszerzania własnych kompetencji. Najbardziej udział w zajęciach cenią jednak studenci studiów niestacjonarnych (89,6%), którzy z racji trybu studiów, mają ograniczoną liczbę godzin dydaktycznych, a i ich kontakt z wykładowcami ma charakter incydentalny.

Sposób prowadzenia zajęć dydaktycznych

Jeśli chodzi o sposób prowadzenia zajęć, który jest kolejnym elementem w omawianej grupie postaw, to studenci deklarują jako preferowany taki model, który pozostawia im duży stopień swobody i niezależności (61,1%), co szczególnie podkreślali mężczyźni. Jednocześnie studenci oczekują dokładnych wskazówek co do zaliczeń i stawianych im zadań. Podejście instruktazowe ceni prawie 77% ankietowanych, zwłaszcza kobiety (nieco ponad 80%) oraz studenci pochodzący ze wsi i małych miast (84%). Z jednej strony studenci oczekują zadań wymagających i pozostawiających uczącemu się wiele inwencji twórczej i swobody w działaniu, z drugiej zaś deklarują potrzebę określania przez nauczycieli kolejnych kroków postępowania. Wydaje się, że studenci chcieliby pracować bardziej niezależnie, z drugiej strony być może obawiają się mało elastycznego podejścia wykładowcy, wolą dokładnie upewnić się co do zakresu wymagań i preferowanych przez wykładowców sposobów uczenia się.

Umiejętność prowadzenia zajęć w interesujący i przystępny sposób jest ważniejszą cechą nauczyciela aniżeli jego zasób wiedzy. Takie opinie uzyskano w badaniach od 63% studentów. W pytaniu sprawdzającym aż 76% studentów wskazało, iż najważniejszą cechą nauczyciela akademickiego jest nie tyle jego rozległa wiedza, co sposób jej przekazania. Umiejętności metodyczne nauczyciela doceniają zwłaszcza studenci studiów dziennych (79,7%), następnie studiów zaocznych (69,9%) oraz studiów wieczorowych (64,7%). Wysokie uznanie dla metodyki prezentuje także aż 86% studentów studiujących na drugim kierunku studiów, których zdanie jest o tyle ważne, że są to studenci bardziej doświadczeni, bo biorący wcześniej udział w zajęciach na innych wydziałach czy uczelniach. Doceniają zatem najbardziej znaczenie dobrej organizacji i przebiegu procesu kształcenia. Na szczególną uwagę w opinii studentów zasługują zajęcia, podczas których można z prowadzącym otwarcie dyskutować (80,9%), na co wskazywali zwłaszcza studenci pochodzących z większych miast, którzy prawdopodobnie otrzymali dotychczas lepsze wykształcenie oraz w związku z tym cechują się wyższą świadomością własnych kompetencji

i nie obawiają się dyskusji z prowadzącymi zajęcia. Ponadto być może rozumieją, chociażby intuicyjnie, znaczenie tej metody pracy dla własnego rozwoju intelektualnego.

Otwartość studentów na zajęciach w relacji z wykładowcą

Kolejnym badanym aspektem była otwartość oraz swoboda w zadawaniu pytań podczas prowadzonych dyskusji. Często niwelowanie barier komunikacyjnych oraz kreowanie atmosfery swobody i zaufania należy właśnie do podstawowych zadań wykładowcy, który z racji pozycji wyznacza wzorce i granice komunikacyjne w trakcie prowadzonych zajęć. Autorytarny czy demokratyczny styl prowadzenia zajęć decyduje o tym, czy studenci mają odwagę i ochotę zadawać pytania i dyskutować. Niestety, wyniki przeprowadzonych badań nie są zbyt optymistyczne i wskazują, że tylko 28% studentów czuje się w miarę swobodnie w zadawaniu pytań wówczas gdy pojawiają się niejasności w przekazywaniu treści. Ponad połowa ankietowanych czuje dyskomfort, a nieco ponad 40% studentów (z czego prawie 60% kobiet) wskazało, iż na zajęciach dydaktycznych woli się nie odzywać, nawet wtedy, gdy ma spore wątpliwości natury merytorycznej.

Kontakty studentów z opiekunem grupy lub roku

Wyniki przeprowadzonych badań pokazują, że studenci są przekonani, iż w razie potrzeby powinni kontaktować się z opiekunem roku. Z takim stwierdzeniem zidentyfikowało się 83,6% studentów. Największą potrzebę kontaktu z opiekunem roku przejawiają studenci rodziców z wykształceniem średnim (około 85%) oraz wykształceniem zasadniczym i podstawowym (ponad 84%). Wynika to najprawdopodobniej z faktu, że studenci ze słabiej wykształconych rodzin nie mają pewności, czy poradzą sobie w sytuacjach trudnych, zatem oczekują wsparcia i pomocy ze strony osób do tego powołanych. Najwięcej wskazań pojawiło się też ze strony studentów studiów niestacjonarnych (90,7%), najmniejsze zapotrzebowanie na tego typu kontakty widzą studenci studiów wieczorowych (76,4%). Jeśli chodzi o regularność spotkań z opiekunem roku, to oczekiwania studentów są bardzo zróżnicowane. Prawie 30% z nich nie ma zdania w tym zakresie, natomiast prawie 50% udzieliła odpowiedzi pozytywnej, jednak bez większego przekonania. Na bardziej regularny kontakt z opiekunem liczą studenci, którzy studiuje jeden kierunek studiów (59,3%), natomiast tylko 40% spośród studentów studiujących drugi kierunek studiów widzi potrzebę regularnych spotkań i aż 26% z nich zadeklarowała, że regularne spotkania z opiekunem roku są raczej niepotrzebne. Ich postawa jest zapewne wypadkową dotychczasowych doświadczeń, wynikających ze

studiowania na innym kierunku oraz doświadczeń w samodzielnym rozwiązywaniu problemów.

Elektroniczne komunikowanie się studentów z wykładowcami

Wypowiadając się na tematy dotyczące zajęć i wykładowców, poruszono także zagadnienie komunikacji studentów z prowadzącymi za pomocą poczty elektronicznej. Współcześnie, poza tradycyjnymi godzinami konsultacji wyznaczanymi przez nauczycieli akademickich, coraz częściej wykorzystywane są do komunikacji usługi sieci, zwłaszcza poczta elektroniczna. Wyniki przeprowadzonych badań wskazują, że ponad 91% studentów uważa, iż wykładowcy powinni pozostawać ze studentami w stałym kontakcie drogą elektroniczną. Szczególnie przekonani są o tym studenci starsi, zwłaszcza dzieci rodziców z niższym wykształceniem (90%) oraz studenci wieczorowi (100% wskazań).

Podsumowując, u większości badanych studentów dominują raczej pasywne postawy wobec zajęć i wykładowców. Wniosek, jaki nasuwa się po analizie i interpretacji wyników badań, jest jednoznaczny w zakresie korzyści, jakie studenci upatrują w fakcie uczęszczania na zajęcia dydaktyczne. Studenci deklarują, że wolą sposób prowadzenia zajęć, który pozostawia im dużo swobody działania, przy jednoczesnym dokładnym określeniu zasad, warunków i kroków postępowania. W zdecydowanej większości ankietowani wskazali na preferowany bardziej instruktażowy charakter pracy, co szczególnie podkreślali studenci pochodzący ze wsi, małych miast i gorzej wykształconych rodzin. Z drugiej strony studenci cenią sobie możliwość dyskusowania na zajęciach i wchodzenie w interakcję z innymi studentami i wykładowcą, jednakże w większości nie czują się swobodnie w trakcie prowadzonych zajęć. Studenci wyrazili także potrzebę kontaktu z opiekunem roku, jednak w badanej grupie nie było zgodności co do cykliczności tego typu spotkań. Studenci uznali także, że komunikowanie się za pomocą poczty elektronicznej z wykładowcami powinno być na co dzień praktykowanym zwyczajem.

Strategia UEP w zakresie wdrażania rozwiązań e-learningowych a postawy i oczekiwania studentów

Prowadzone badania na temat postaw studentów wobec zajęć dydaktycznych i wykładowców, w tym wyniki wysokiej gotowości studentów w zakresie komunikowania się z kadrami akademicką za pomocą poczty elektronicznej oraz zalecenia i zarządzenia władz uczelni

w zakresie rozwiązań e-learningowych wynikających ze strategii UEP na lata 2009–2012, wskazały potrzebę poszerzenia dotychczas prowadzonych badań. Interesujące wydaje się zatem określenie postaw i oczekiwań studentów wobec kształcenia przez internet z wykorzystaniem platformy Moodle.

Platforma Moodle (obecnie wersja 1.9.5+), pełniąca rolę portalu dydaktycznego UEP, wykorzystywana jest w poznańskiej uczelni ekonomicznej od 2006 roku, głównie jako środowisko wspomagające realizację tradycyjnie odbywanych zajęć dydaktycznych. Do tej pory jej narzędzia i usługi komunikacyjno-metodyczne stosowane były fakultatywnie przez nauczycieli akademickich, którzy zgodnie z potrzebami, w mniejszym lub w większym stopniu, wykorzystywali jej możliwości. Dla wielu platforma pełniła funkcję tablicy informacyjnej i miejsca udostępniania elektronicznych wersji materiałów dydaktycznych. Inni wykorzystywali także bardziej zaawansowane usługi, takie jak: fora dyskusyjne, quizy, testy, udzielając studentom sprzężenia zwrotnego, wystawiając oceny za wykonane prace. Obecnie, zgodnie z zarządzeniem nr 30/2009 Rektora UEP z dniem 15.09.2009, będącym następstwem strategii uczelni na najbliższe lata, wszyscy nauczyciele akademicy zostali zobligowani do *wykorzystywania w toku działalności dydaktycznej możliwości wynikających z platformy Moodle, w szczególności do rozpisania zajęć dydaktycznych na platformie Moodle na poszczególne tematy oraz uzupełnienia ich o materiały dydaktyczne, z poszanowaniem praw autorskich osób trzecich*⁵. W związku z obowiązkiem wykorzystywania zasobów platformy przez nauczycieli zaproponowano szkolenia dla kadry akademickiej, zarówno na poziomie podstawowym, jak i zaawansowanym, w których w sumie wzięło udział około 300 osób. Kolejnym krokiem, propozycją Centrum Informatyki UEP, jest przygotowanie szkoleń metodycznych, wskazujących możliwości wykorzystania potencjału drzemiącego w usługach platformy w realizacji konkretnych przedmiotów. Propozycje dydaktyczne spotkają się zapewne z zainteresowaniem wielu wykładowców.

Celem dotychczasowej inicjatywy jest przede wszystkim przygotowanie nauczycieli do wykorzystywania chociażby najskromniejszych możliwości platformy, by tym samym metodą „małych kroków” wdrażać ich do wykorzystywania bardziej zaawansowanych narzędzi wspomagających organizację procesu dydaktycznego. Dla wielu z nich stosowanie bardziej urozmaiconych metod realizacji zajęć online może być przydatne już w bieżącym roku akademickim. Mowa tutaj o niektórych wykładowcach prowadzących zajęcia na studiach niestacjonarnych. Od roku akademickiego 2008–2009 na Wydziale Zarządzania,

⁵ Zarządzenie nr 30/2009 Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu z dnia 24 marca 2009 w sprawie obowiązku wspierania dydaktyki przez wykorzystanie platformy Moodle.

a od roku 2009–2010 na pozostałych wydziałach UEP, mniej niż 10%⁶ zajęć odbywa się bez bezpośredniego uczestnictwa nauczyciela akademickiego. Do częściowej realizacji zajęć za pomocą platformy Moodle zostały wybrane tylko te przedmioty, których wymiar godzinowy w planie studiów jest relatywnie wysoki, zwłaszcza biorąc pod uwagę niestacjonarny tryb studiów. Przykładem takiego rozwiązania może posłużyć kierunek Ekonomia (I rok studiów licencjackich), gdzie w trybie blended learning realizowane są takie przedmioty, jak:

- matematyka: 60 godzin, z czego 12 godzin za pomocą platformy Moodle,
- makroekonomia: 60 godzin z czego 12 godzin za pomocą platformy Moodle,
- makroekonomia: 60 godzin z czego 16 godzin za pomocą platformy Moodle,
- podstawy zarządzania: 30 godzin, z czego 10 godzin za pomocą platformy Moodle,
- rachunkowość finansowa: 20 godzin, z czego 8 godzin za pomocą platformy Moodle.

W tym przypadku platforma Moodle traktowana jest nie tylko jako środowisko wspierające tradycyjną realizację procesu edukacyjnego, ale równoległe jako wirtualne środowisko organizacji procesu kształcenia. Być może model hybrydowy, obowiązujący tylko w realizacji wybranych przedmiotów, z czasem zostanie rozszerzony; być może niektóre przedmioty w przyszłości będą prowadzone w czystej postaci kształcenia przez internet. Zresztą już dzisiaj takie inicjatywy są udziałem UEP, który od roku akademickiego 2005–2006 uczestniczy w projekcie mającym na celu rozwijanie działalności e-edukacyjnej przez pięć państwowych uczelni ekonomicznych w Polsce. Za pomocą platformy e-learningowej econet.pl realizowanych jest zdalnie pięć wykładów przygotowywanych przez pięć partnerskich uczelni. UEP przygotowuje i realizuje jeden z nich⁷.

Obowiązek wykorzystywania platformy Moodle póki co zaowocował wzrostem liczby kursów i nauczycieli korzystających z usług portalu e-UEP. Obecnie zarejestrowanych jest prawie 1100 kursów (zajęć), prowadzonych przez prawie 400 spośród 500 nauczycieli akademickich, zarówno na studiach stacjonarnych, niestacjonarnych, podyplomowych, studiach I, II i III stopnia. Kolejnym krokiem wydaje się ocena jakości prowadzonych kursów (zajęć, przedmiotów) – w tym np. zbadanie postaw i oczekiwań studentów (jako głównych beneficjentów procesu dydaktycznego) wobec stosowanych rozwiązań e-learningowych.

W projektowanych badaniach można byłoby poszukiwać odpowiedzi m.in. na następujące pytania:

- Jaki jest zakres wykorzystywania usług/narzędzi platformy w realizacji e-zajęć?

⁶ Plany studiów I i II stopnia w roku akademickim 2009–2010 wszystkich wydziałów UEP.

⁷ Wirtualna Przestrzeń Współpracy Akademii Ekonomicznych, <http://www.econet.pl>, [28.10.2009].

- Jakie modele zajęć realizowane są za pomocą platformy?
- Jakie metody pracy wykorzystywane są w organizowaniu e-zajęć?
- Jakie walory e-zajęć dostrzegają studenci?
- Jakie słabe strony rozwiązań e-learningowych stosowanych na UEP wskazują studenci? Czy proponowane rozwiązania aktywizują studenta i pozwalają na uczenie się w interakcji z innymi?
- Jakie są oczekiwania studentów w zakresie stosowanych metod i form kształcenia online?
- Jaka jest „dostępność” nauczyciela w e-kształceniu? Jakie są oczekiwania studentów w tym zakresie?
- Jakie odczucia wśród studentów budzi zdobywanie wiedzy za pośrednictwem platformy Moodle w UEP?

Powyższe problemy badawcze nie wyczerpują listy propozycji w tym zakresie. Uzyskanie opinii studentów, obrazujących ich postawy i oczekiwania, pozwoli na zoptymalizowanie e-kształcenia. Proponowane badania wpisują się także w założenia strategii UEP, zgodnie z którymi badanie *poziomu satysfakcji studentów*⁸ jest jednym z mierników realizacji celów Uczelni. Innym postulatem merytorycznie związanym z poruszonym zagadnieniem w zakresie oferty studiów jest *monitorowanie rozwiązań organizacyjnych i popytu w zakresie e-kształcenia*⁹. Dobre praktyki, skutkujące zadowoleniem studentów i nauczycieli, przelożą się zapewne na wzrost zainteresowania tą formą edukacji.

Bibliografia

Plany studiów I i II stopnia w roku akademickim 2009/2010 wszystkich wydziałów UEP

Strategia Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu na lata 2009–2012, Poznań 2009

Zarządzenie nr 30/2009 Rektora Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu z dnia 24 marca 2009 w sprawie: obowiązku wspierania dydaktyki przez wykorzystanie platformy Moodle

⁸ *Strategia Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu na lata 2009-2012*, Poznań 2009.

⁹ Tamże.

Netografia

Wirtualna Przestrzeń Współpracy Akademii Ekonomicznych, <http://www.econet.pl>.

Abstract

The level and the quality of teaching process in all types of universities is becoming an important issue nowadays. The knowledge about students' expectations in this area allows for improving educational system and better organizing the students' learning process.

The research results, concerning University of Economics students' opinions and attitudes to the teachers, especially in designing and organizing educational process, including communication aspects, are presented in this paper. Also, the dynamic development of distance learning, and new university regulations for teachers in using Moodle as a supportive virtual learning environment, bring an idea for expanding the research on e-learning. The new research concept focuses on students' attitudes and expectations in providing the lectures and learning materials over the Internet.

Nota o autorce

Autorka jest doktorem nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, absolwentką m.in. studiów podyplomowych *Psychologia w zarządzaniu*, pracuje jako adiunkt w Katedrze Edukacji i Rozwoju Kadr UEP. Komunikowaniem w kształceniu przez internet i innymi psychopedagogicznymi aspektami e-learningu zajmuje się od 10 lat. Obecnie w obszarze jej zainteresowań naukowych znajdują się zagadnienia rozwoju zasobów ludzkich w organizacji, szczególnie nowe instrumenty i możliwości w tym zakresie, takie jak szkolenia e-learningowe.